

**Sprawozdanie z wykonania rekomendacji
Wydziałowego Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia na Wydziale Biologii
z dnia 27.04 2018 roku na rzecz doskonalenia jakości kształcenia
na Wydziale Biologii**

Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia

prof. UAM. dr hab. Ewa Chudzińska – przewodnicząca

prof. UAM. dr hab. Maria Wojterska – zastępca
przewodniczącej

prof. UAM dr hab. Magdalena Arasimowicz-Jelonek

prof. UAM dr hab. Rafał Bernard

dr Nina Antos-Krzemińska

dr Magdalena Durda-Masny

dr hab. Bożena Sikora

dr Małgorzata Wojtkowska

mgr Tomasz Hadada - doktorant

mgr Jakub Winkler-Galicki - doktorant

Filip Kobierski - student

Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia

dr hab. Marek Kasprowicz – przewodniczący

prof. dr hab. Małgorzata Garnczarska – zastępca przewodniczącego

prof. UAM dr hab. Maciej Gąbka

dr hab. Agnieszka Bagniewska-Zadworna

dr hab. Małgorzata Słocińska

dr hab. Sławomir Borek

dr hab. Anita Szwed

dr Maria K. Wojciechowicz

dr hab. prof. UAM Piotr Ziółkowski

dr Agnieszka Cieszyńska

dr hab. Teresa Lehman

dr Karolina Cerbin

mgr Barbara Sujecka

Michał Zacharyasiewicz - student

Cel I. Podniesienie jakości programów studiów

Diagnoza: Niska ocena zajęć rozwijających umiejętności praktyczne na studiach II stopnia

Zadanie: przeprowadzenie konsultacji w celu wypracowania zmian programowych, które podniosą jakość kształcenia i odpowiedzą na oczekiwania studentów.

Rezultat: Przeprowadzone badania i uszczegółowiona diagnoza dotycząca modułów do wyboru realizujących profil praktyczny.

Konsultacje przeprowadzone zostały w formie spotkań ze studentami w semestrze letnim roku akademickiego 2018/2019. Tematyka konsultacji, ze względu na postulaty studentów, zdecydowanie wykraczała poza wskazaną w rekomendacji Wydziałowego Zespołu Oceny Jakości Kształcenia (WZOJK) kwestię zajęć rozwijających umiejętności praktyczne na studiach II stopnia, i obejmowała przede wszystkim zagadnienia związane z programem studiów oraz sposobem jego realizacji. Proces konsultacji był koordynowany przez prodziekana ds. studenckich prof. dr hab. Małgorzatę Garnczarską, wiceprzewodniczącą Wydziałowego Zespołu Zapewnienia Jakości Kształcenia (WZZJK). Spotkania były zorganizowane i prowadzone przez wicedyrektorów Instytutów a zarazem członków WZZJK (dr hab. Sławomir Borek, dr hab. prof. UAM Maciej Gąbka, dr hab. Anita Szwed, dr hab. prof. UAM Piotr Ziółkowski). W każdym spotkaniu uczestniczył także jeden z przedstawicieli WZOJK (dr hab. prof. UAM Magdalena Arasimowicz-Jelonek, dr hab. prof. UAM Ewa Chudzińska, dr Magdalena Durda-Masny, dr hab. prof. UAM Maria Wojterska, dr hab. Małgorzata Wojtkowska) jak również członek Komisji programowej kierunku Bioinformatyka dr Marek Żywicki oraz koordynator kierunku Biotechnologii dr Anna Kasproicz-Maluśki. Łącznie odbyło się 8 spotkań w których uczestniczyli studenci wszystkich kierunków studiów realizowanych na Wydziale Biologii. Prowadzący spotkania złożyli sprawozdania na ręce prodziekana ds. studenckich. Dodatkowo wpłynęły dwa dokumenty: 1) wyniki anonimowej ankiety przygotowanej przez studentów 3 roku kierunku biologia, w której odpowiedzi udzieliło 48 studentów oraz 2) pismo przedstawicieli studiów drugiego stopnia kierunku Nauczanie biologii i przyrody.

Uzyskane dane zostały wstępnie podsumowane przez dr hab. Marka Kasproicza, przewodniczącego Wydziałowego Zespołu Zapewnienia Jakości Kształcenia (WZZJK), i przedstawione 17 czerwca br., na posiedzeniu połączonych zespołów WZOJK, WZZJK.. Uczestnicy spotkania podzielili opinię studentów i wysoko ocenili przydatność zainaugurowanych w tym roku spotkań ze studentami. Spotkania te będą kontynuowane w następnych latach także z udziałem opiekuna roku.

Do najczęściej poruszanych kwestii przez studentów należały:

Moduły do wyboru: oferta oceniona została jako wystarczająca. Jako mankamenty najczęściej zgłaszano zbyt mały limit przyjęć oraz dwustopniowy system wyboru modułów, w którym po pierwszej turze następuje wyłączenie modułów o małej liczbie zgłoszeń. Postulowane jest także zwiększenie dostępu do wybranych modułów dla studentów innych kierunków.

Podjęte działania: wykaz modułów do wyboru jest ustalany przez Rady Programowe poszczególnych kierunków. Głównymi kryteriami są zgodność oferty dydaktycznej z efektami uczenia się, możliwość uzyskania przez studentów odpowiedniej liczby punktów ECTS; analizowane są także limity przyjęć. Po pierwszej turze wyłączane są moduły, które ze względu na zbyt małe zainteresowanie, nie pozwalają na realizację zajęć w co najmniej jednej grupie ćwiczeniowej. Zasada ta nie jest ściśle przestrzegana w przypadku kierunków o małej liczbie studentów.

Sposób realizowania konwersatoriów: Studenci wyrazili bardzo duże niezadowolenie z formy realizowania konwersatoriów, w tym także zajęć typu Journal Club. Dominującą formą jest prezentacja. Bardzo duża liczba prezentacji, jaką studenci muszą przygotowywać w ciągu całego roku akademickiego, powoduje że wyznaczone osoby przygotowują i prezentują je z przymusu, a udział w takich zajęciach dla pozostałych osób również nie jest interesujący. Dodatkowo prowadzący często nie stymulują studentów do podejmowania dyskusji.

Podjęte działania: Planowane są szkolenia dla nauczycieli akademickich prezentujące sposoby realizacji konwersatoriów w formie zajęć aktywizujących studentów

Opiekun roku: Studenci wskazują na potrzebę większej aktywności opiekunów i zwoływanie regularnych spotkań, zwłaszcza na pierwszym roku studiów. Wymienieni zostali także nauczyciele akademicy, którzy bardzo dobrze wywiązują się z obowiązków opiekuna.

Zajęcia praktyczne: Studenci Ochrony środowiska oceniają, że udział zajęć praktycznych w programie studiów jest wystarczający i nie wymaga rozszerzenia, chociaż ich realizacja zależy w dużym stopniu od podejścia prowadzącego. Studenci kierunku Biotechnologia wskazują na zbyt małą liczbę godzin przeznaczonych na zajęcia tego typu, w tym także zajęć komputerowych.

Zajęcia terenowe: powinny być uwzględnione w planie zajęć z wyłączeniem sobót. Postuluje się m.in. przeprowadzenie wszystkich zajęć terenowych w ciągu jednego, specjalnie na ten cel wyznaczonego tygodnia.

Podjęte działania: terminy wszystkich zajęć terenowych są podawane na początku semestru. Zgłoszony przez studentów problem dotyczy prawdopodobnie zajęć realizowanych w terenie w ramach modułów niezapisanych jako „terenowe”. Są to krótkie, kilkugodzinne wyjścia w teren, których zadaniem jest uzupełnienie treści nauczanych w trakcie zajęć laboratoryjnych. Ze względu na organizację procesu dydaktycznego w skali całego Wydziału, przeznaczenie jednego tygodnia tylko na zajęcia terenowe nie jest możliwe.

Studenci zaproponowali ponadto szereg uwag szczegółowych odnośnie zmian w programach, w tym przesunięcia modułów, zmiany osób prowadzących, czy też korekty treści. Propozycje będą przedmiotem szczegółowych analiz właściwych Rad Programowych.

Diagnoza: Niska ocena oferty zajęć kształtujących umiejętności miękkie i kompetencje dydaktyczne doktorantów

Zadanie: Zwiększenie liczby godzin zajęć podnoszących kompetencje dydaktyczne dla studentów studiów III stopnia.

Rezultat: Wprowadzenie dla studentów studiów III stopnia szkoleń, kursów i zajęć rozwijających umiejętności dydaktyczne.

W ramach zajęć ogólnouczelnianych wprowadzono rozbudowany moduł kształtujący kompetencje dydaktyczne doktorantów. Na Wydziale Biologii opracowano zasady i tryb powierzania zajęć dydaktycznych doktorantom. Zgodnie z zatwierdzonymi regułami zajęcia dydaktyczne prowadzone przez doktorantów są hospitowane przynajmniej 2x w roku akademickim, osoba hospitująca udziela doktorantowi komentarza i wskazówek odnośnie jakości realizowanej praktyki zawodowej. W ramach projektu POWER zorganizowano 15 godz. warsztaty w języku angielskim, w ramach których doktoranci zdobyli wiedzę i kompetencje w zakresie nauczania metodą CLIL (Content and Language Integrated Learning). W ofercie Wydziałowej przedmiotów zwiększających kompetencje dydaktyczne doktorantów znajdują się 2 moduły zajęć w j. polskim i 3 moduły w j. angielskim. Na Wydziale obserwujemy coraz mniejsze zainteresowanie tego typu zajęciami na rzecz zajęć zwiększających kompetencje miękkie i specjalistyczne.

Cel II. Promowanie działań projakościowych wśród społeczności akademickiej

Diagnoza: Niewystarczające zainteresowanie społeczności akademickiej kwestiami związanymi z jakością kształcenia.

Zadanie:

- 1) Intensyfikacja działań na rzecz podniesienia znaczenia dydaktyki;
- 2) Promowanie przeprowadzonych działań na rzecz doskonalenia jakości kształcenia;
- 3) Kontynuacja działań wspierających rozwój umiejętności dydaktycznych pracowników

Rezultat:

- 1) Publikacja komunikatów o prowadzonych działaniach projakościowych na stronach wydziałowych i instytutowych.
- 2) Informowanie społeczności akademickiej o przeprowadzonych ankietach i ich wynikach na spotkaniach informacyjnych

Ad. 1. Intensyfikacja działań na rzecz podniesienia znaczenia dydaktyki

W celu podniesienia prestiżu dydaktyki na Wydziale Biologii podejmowane są następujące działania:

- a) nauczyciele akademicy zaangażowani w poprawę jakości kształcenia są typowani przez Dziekana do nagród rektorskich za osiągnięcia organizacyjne i dydaktyczne; w roku akademickim 2017/2018 przeznaczono dodatkowy moduł na nagrodę dydaktyczną/organizacyjną w ramach nagród Rektora UAM;
- b) zgłaszane są kandydatury nauczycieli akademickich do nagrody Rektora *Preceptor Laureatus*;

- c) Samorząd Studentów przeprowadza co roku plebiscyt na Nauczyciela o największym sercu, a wyróżnienie studentów wręczane jest podczas ogólnowydziałowej uroczystości
- d) dofinansowane są publikacje pracowników o charakterze dydaktycznym, także podręczniki akademickie
- e) wspieranie pozyskiwania finansowania w ramach projektów z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój i kontynuowanie realizacji projektów służących poprawie szans studentów na rynku pracy w projektach współfinansowanych przez EFS w ramach PO WER: „Studencki staż zawodowy startem do kariery - wzrost konkurencyjności absolwenta Wydziału Biologii UAM na rynku pracy”; "Wyższe kompetencje - większa szansa na rynku pracy. Program rozwoju kompetencji studentów Wydziału Biologii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu", „Bądź konkurencyjny na rynku pracy – wysokiej jakości programy stażowe dla studentów Wydziału Biologii UAM w Poznaniu”
- f) zachęcanie pracowników WB do włączania się w inicjatywę Uniwersytetu Otwartego jako miejsca edukacji dostępnej dla każdej zainteresowanej osoby niezależnie od jej dotychczasowego wykształcenia i wieku chcącej podjąć naukę na uniwersyteckim poziomie w wygodnej formie cyklicznych spotkań. W ofercie Uniwersytetu Otwartego znajdują się wykłady, ćwiczenia i warsztaty proponowane przez nauczycieli akademickich WB

Ad. 2. Promowanie przeprowadzanych działań na rzecz doskonalenia jakości kształcenia

- a) W dniach 4-5.12.2018r. odbyła się na Wydziale Biologii ogólnouniwersytecka konferencja III Dzień Jakości Kształcenia „Uniwersytet dobrych praktyk. Badania naukowe a jakość kształcenia”, współorganizowana przez Radę ds. Jakości Kształcenia oraz Wydział Biologii. Podczas konferencji dokonano wymiany dobrych praktyk w zakresie pracy akademickiej oraz przedstawiono efekty realizacji zwycięskich projektów III edycji konkursu projakościowego Prorektora ds. kształcenia. Prodziekan ds. studenckich WB zaprezentowała projekt KRAB – Kierowanie rozwojem aktywności badawczej, stanowiący pilotażowy program tutoring na Wydziale Biologii
- b) W ramach konkursu projakościowego prorektora UAM ds. kształcenia pt. „Doskonalenie systemowych rozwiązań poszerzania zajęć do wyboru”, którego celem jest poszerzenie oferty w kształceniu kierunkowym oraz stworzenie studentom możliwości wyboru zajęć zgodnych z ich zainteresowaniami naukowymi i specjalnością, WZZJK zgłosił projekt BiOptiMod – opracowanie aplikacji wyposażonej w narzędzia umożliwiające lepsze dopasowanie (optymalizację) oferty modułów do wyboru na Wydziale Biologii UAM. Wydział Biologii znalazł się wśród 3 laureatów konkursu, a projekt BioOptiMOd został skierowany do realizacji w roku akademickim 2018/2019.
- c) W ramach upowszechnienia informacji o działaniach na rzecz podnoszenia jakości kształcenia podejmowane są następujące działania:

- ✓ wyniki badań jakości kształcenia przeprowadzonych na Wydziale Biologii oraz na UAM przez Radę Jakości Kształcenia zamieszczone są w postaci raportów na stronie wydziałowej
- ✓ informacje o przeprowadzanych ankietach są umieszczone na plakatach i banerach w budynku *Collegium Biologicum*, na stronie internetowej Wydziału Biologii oraz rozpowszechniane przez RSS wśród studentów WB za pośrednictwem mediów społecznościowych
- ✓ informacje o przeprowadzonych działaniach udostępniane są studentom podczas spotkań informacyjnych z prodziekanem ds. studenckich oraz opiekunami studentów na poszczególnych kierunkach i latach studiów
- ✓ pracownicy i doktoranci mogą zapoznać z oceną prowadzonych przez siebie zajęć w systemie USOS.

Ad. 3. Kontynuacja działań wspierających rozwój umiejętności dydaktycznych pracowników

- a) rozpowszechnianie informacji i zachęcanie pracowników Wydziału do udziału w projekcie „Zintegrowane Centrum Podnoszenia Kompetencji - program podnoszenia kompetencji dydaktycznych kadry Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu” w ramach konkursu 1/Kadra/POWER/3.4/2016 realizowanym przez Wydział Biologii wspólnie z pięcioma Wydziałami z Kampusu Morasko. Celem projektu jest realizacja wsparcia obejmującego działania podnoszące kompetencje kadr Uczelni w zakresie: innowacyjnych umiejętności dydaktycznych; umiejętności informatycznych; prowadzenia dydaktyki w j. obcym; zarządzania informacją Nauczyciele WB uczestniczyli m.in. w kursach: Metoda eksperymentu: tworzenie narzędzi badawczych wykorzystywanych w nauczaniu opartym na problemie, Kurs języka angielskiego: od B1 do C1, Infografiki bez tajemnic - wizualizacja w procesie nauczania, Aktorskie umiejętności emisji głosu, Techniki twórczego myślenia w prowadzeniu zajęć dydaktycznych, Innowacyjne ocenianie w pracy dydaktycznej, Statystyka w środowisku Excel.
- b) rozpowszechnianie informacji i zachęcanie pracowników Wydziału do udziału w projekcie „Warsztaty dydaktyczne UAM”. W ramach warsztatów grupa akademików dzieliła się swoimi umiejętnościami i wiedzą z zainteresowanymi nauczycielami akademickimi i doktorantami. Celem tego ogólnouniwersyteckiego projektu było wzajemne samokształcenie w zakresie kompetencji dydaktycznych na poziomie akademickim, a także nawiązanie wzajemnych kontaktów i integracja środowiska nauczycieli akademickich. W I edycji warsztatów wzięła udział liczna grupa nauczycieli akademickich WB.
- c) rozpowszechnianie informacji i zachęcanie pracowników Wydziału do udziału w projekcie TAPIH (Training and Preparation for Internationalisation at Home), tj. szkoleniach z zakresu umiędzynarodowienia dla kadry badawczo-dydaktycznej oraz pracowników niebędących nauczycielami akademickimi. Oferta obejmowała m.in. szkolenie z komunikacji międzykulturowej.
- d) zachęcanie do uczestnictwa oraz finansowanie szkoleń, kursów i konferencji oferowanych przez podmioty zewnętrzne podnoszących kompetencje dydaktyczne i organizacyjne pracowników Wydziału, także pracowników administracji, m.in:

- ✓ umożliwienia 6 nauczycielom akademickim udziału w kursie Akredytowany Praktyk Tutoringu
- ✓ umożliwienie 6 nauczycielom akademickim udziału w VII Ogólnopolskim Kongresie Tutoringu, 31.05-1.06.2019, Wrocław
- ✓ umożliwienie 2 nauczycielom akademickim i 1 pracownikowi dziekanatu udziału w szkoleniu "Weryfikacja antyplagiatowa studenckich prac dyplomowych w ustawie 2.0". 15.02.2019r., Poznań
- ✓ umożliwienie 2 członkom zespołu dziekańskiego udziału w szkoleniu Zarządzanie procesem podnoszenia jakości – Managing Quality Assurance Processes, 20.05.2019, Warszawa
- ✓ udział członków WZOJK w seminarium dotyczące doskonalenia systemowych rozwiązań poszerzania zajęć do wyboru w programach studiów oraz zajęć praktycznych w programach studiów, 4.06.2018, Poznań
- ✓ udział w seminarium dot. Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, 15.01.2019, Poznań